

забезпечить принцип адресності в наданні соціальної допомоги та дозволить уникнути такого явища, як соціальне утриманство.

Важливе значення для України має досвід Німеччини. Значний комплекс цілей і завдань, які стоять перед українським політикумом і владними структурами та пов'язаними німецькими урядами, значною мірою схожі. У даному сенсі досвід Німеччини щодо реалізації концепції соціалізації ринкового господарства є досить слушним і для нашої країни.

Бібліографічні посилання

1. Україна в міжнародних відносинах. Вип. 3: Предметно-тематична частина: К – О / [Алексієв Л. М. та ін.; редкол.: М. М. Варварцев (відп. ред.) та ін.]. – 2012. – 314 с.
2. Політичні проблеми сучасної України: аналіт. доп. ін-ту політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України / Нац. акад. наук України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса; [ред. кол.: Левенець Ю. А. (голова) та ін.]. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – 599 с.: рис., табл.
3. Федорук А. М. Трансформація регіональної політики України в контексті євроінтеграційних процесів / А. М. Федорук – Донец. держ. ун-т упр. - Донецьк, 2012. – 225 с.
4. Семигіна Т. В. Соціальна політика у глобальному вимірі / Т. В. Семигіна – К.: «Пульсари», 2003. – 252 с.
5. Шендеровська А. В. Міжнародно-правові засади вступу України до ЄС / А. В. Шендеровська – Умань, Видавничо-поліграфічний центр. 2009. – 164 с.
6. Порядок денний асоціації Україна–ЄС як частина підготовки Угоди про асоціацію: результати громад. моніторингу у 2010–2011 рр. / Укр. незалеж. центр політ. дослідж. (УНЦПД), Ін-т екон. дослідж. та політ. консультацій, Центр політ.-прав. реформ; за заг. ред. Юлії Тищенко. – К.: Агентство «Україна», 2012. – 108 с.
7. Дікон Б. Глобальна соціальна політика. Міжнародні організації й майбутнє соціального добробуту / Б. Дікон, М. Халс, П. Стабс – К.: Основи, 1999. – 347 с.
8. Ільчук Л. І. Адресність соціальних допомог / Л. І. Ільчук, О. О. Давидюк // Вісн. пенсійного фонду України. – 2008. – № 5. – С. 5–8.
9. Соціальні стандарти та соціальні гарантії: теоретичні аспекти, проблеми, світовий досвід. – К.: Центр перспективних соціальних досліджень Мінпраці та НАН України, 2007. – 320 с.

Голубчук В. С. Реформирование системы социальных стандартов и гарантий на основе западноевропейского опыта

Исследуются вопросы совершенствования отечественной системы государственных социальных стандартов и социальных гарантий на основе западноевропейского опыта.

Ключевые слова: социальная защита, социальные гарантии, УДК 353ББК 66.3 (4УКР)

Н. Голуб'як (Абрамчук)

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

СУТНІСТЬ ТА НАУКОВИЙ ФУНДАМЕНТ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Узагальнено теоретичні засади регіональної політики. Автором розглядаються основні поняття політичної регіоналістики, тлумачення зазначених термінів вітчизняними науковцями та дослідниками європейських країн.

Ключові слова: регіон, регіональна політика, регіоналізація, регіональний розвиток, державна регіональна політика.

На сучасному етапі розвитку регіоналістики спостерігається підвищена увага до чіткого обґрунтування та поглиблення теоретичних засад реалізації регіональної політики. Напрацювання нових термінів та підходів спонукає до розгортання дискусії навколо регіональної проблематики. Адже від того, який зміст вкладається в поняття «регіон», «регіональний розвиток» і «регіональна політика», залежить оцінка інституційного забезпечення регіональної політики

социальный минимум, социальная политика.

Golubchuk V. S. Reform of social standards and guarantees system based on western experience

Investigating problems of improvement of the national system of state social standards and social protection based on Western experience.

Keywords: social security, social minimum, social security, social policy.

References

Dikon B., Hads M., Stabs P., 1999. Global'na social'na politika. Mizhnarodni organizacii j majbutne social'nogo dobrobutu [Global policies. International Organizations and the Future of Social Welfare], Osнови publ, K.

Fedoruk A. M., 2012. Transformacija regional'noi politiki Ukraini v konteksti evrointegracijnih procesiv [Transformation of the regional policy of Ukraine in the context of the European integration processes], Donec. derzh. un-t upr. publ, Donec'k.

Il'chuk L. I. Davidjuk O. O., 2008. Adresnist' social'nih dopomog [Targeting of social assistance], Visn. pensijnogo fondu Ukraini [Bulletin of the pension fund of Ukraine], № 5, pp. 5–8

Politichni problemi suchasnoi Ukraini: analit. dop. in-tu polit. i etnonac. doslidzh. im. I. F. Kurasa NAN Ukraini [The political problems of modern Ukraine: an analytical report of the Institute of Political and Ethnic Studies], 2012, IPIEND im. I. F. Kurasa NAN Ukraini publ, K.

Porjadok dennij asociacii Ukraina–ES jak chastina pidgotovki Ugodi pro asociaciju: rezul'tati gromad. monitoringu u 2010–2011 rr. [The agenda of the EU-Ukraine Association as part of the preparation of the Association Agreement: Results communities. monitoring in the years 2010–2011], 2012. Ukr. nezalezh. centr polit. doslidzh. (UNCPD), In-t ekon. doslidzh. ta polit. konsul'tacij, Centr polit.-prav. reform; za zag. red. Julii Tishhenko [Ukrainian Center for Independent Political Research (UCFIPR), Institute of Economic Research and Policy Consulting, polit. center-right. reforms for the Society. Ed. Yulia Tishchenko], Agentstvo «Ukraina» publ, K.

Semigina T. V., 2003. Social'na politika u global'nomu vimiri [Social policy in the global dimension], «Pul'sari» publ, K.

Shenderovs'ka A. V., 2009. Mizhnarodno-pravovi zasadi vstupu Ukraini do ES [International legal framework of Ukraine's accession to the EU], Vidavnichno-poligrafichnij centr publ, Uman'.

Social'ni standarty ta social'ni garantii: teoretichni aspekti, problemi, svitovij dosvid [Social standards and social protection: the theoretical aspects, issues, global experience], 2007. Centr perspektivnih social'nih doslidzen' Minpraci ta NAN Ukraini [Advanced Social Research of Ministry of Labor and National Academy of Sciences of Ukraine], K.

Ukraina v mizhnarodnih vidnosinakh. Vip. 3: Predmetno-tematichna chastina: K – O [Ukraine in international relations: Subject-thematic part: K – O], 2012.

Надійшла до редколегії 11.05.2013 р.

та способи її вдосконалення. Враховуючи це, в статті намагаємося розв'язати такі завдання: проаналізувати основні наукові розробки регіональної політики та визначити перспективи дослідження; з'ясувати сутність та основні підходи до вивчення феномену регіональної політики; розкрити зміст та специфіку основних категорій політичної регіоналістики.

Науково-теоретичною базою слугуватимуть погляди вітчизняних вчених (Т. Берегой [1], О. Бородіна [2],

З. Варналій [3], О. І. Васильєва [4], О. Коротич [10], Т. В. Кравченко [11], С. Романюк [15], М. П. Салтан [17], В. О. Шпильова [20]), а також законодавча база. Закономірно, що дослідники приділяють увагу аналізу регіональної політики, але тільки в межах свого предмета дослідження.

Оскільки дана проблематика відноситься до регіонального розвитку, то доцільно розпочати аналіз з основної дефініції – «регіон». Незважаючи на постійне оперування поняттям «регіон», такої загальнопоширеної норми не існує. Енциклопедичний словник дає наступне визначення поняття регіон – (лат. regio – країна, область) певна територія, що володіє цілісністю і взаємозв'язком її складових елементів, а також використовується в значенні територіальної одиниці держави (Shevchenko) [19]. У традиційному ракурсі регіон розглядається як система, де у якості об'єкту управління виступають «природа – населення – господарство», а суб'єктами є органи влади і управління. В сучасних умовах регіон слід розглядати як систему, що саморозвивається, в єдності «населення – бізнес – влада». Це суб'єктивно-об'єктивна система, що саморозвивається, і не вимагає управління ззовні, а лише враховує зовнішні чинники, з одного боку, як обмеження (у вигляді, перш за все, українського і міжнародного законодавства), а з іншого – як стимул і орієнтир майбутнього розвитку, наприклад, з позицій появи нових технологій, нових ринків та ін. (Shpil'ova) [20].

Отож, притаманні регіонам ознаки та їх прояви впливають на виокремлення різних підходів. Так, у рамках географічного трактування регіон визначається як район, велика ділянка суші, частина земної поверхні із спеціальними фізико-географічними параметрами, географічна одиниця, визначена географічними кордонами. Економічне трактування має на увазі під регіоном частину території, де існує система зв'язку між господарськими суб'єктами, підсистему всього соціально-економічного комплексу країни. Соціально-політичне трактування регіону показує регіон як соціально-територіальну спільність, тобто сукупність соціальних, економічних, політичних чинників розвитку території. У трактування «регіону» входить цілий набір характеристик, таких як: етнічний склад населення, трудові ресурси, соціальна інфраструктура, соціально-психологічний клімат, політичні аспекти розвитку регіону, культурні чинники та ін. (Kravchenko 2009) [11].

У вітчизняних дослідженнях визначення поняття «регіон» і його похідних виступає не академічною, а прикладною проблемою. Наприклад, С. Романюк під регіоном розуміє «найбільшу адміністративно-територіальну одиницю субнаціонального рівня, яка має виборну владу, юридичну незалежність та власний бюджет» (Romanjuk 2001, р. 3) [15, с. 3]. В. Рубцов наводить визначення поняття «регіон», за визначенням Зібрання регіонів Європи: регіон – це територіальна одиниця, безпосередньо підпорядкована центральному рівню влади країни і така, що має виборчий орган (Rubcov 2001, р. 42) [16, с. 42].

У словнику з регіональної політики наведено наступне тлумачення поняття «регіон»: регіон – (франц. region, від лат. regio – область, район) – територія, яка відрізняється від інших територій за рядом ознак і характеризується певною цілісністю та взаємопов'язаністю її складових елементів (Dictionary for Regional Policy, Institute of Regional and European integration studies Euroregion Ukraine) [18].

Українська нормативна база виокремлює досліджувану дефініцію у Законі України «Про стимулювання розвитку регіонів», однак тільки в сенсі значення терміну для даного закону (регіон – територія Автономної Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя) (On stimulating the development of regions: the Law of Ukraine of 08.09.2005 № 2850-IV, 2005, р. 10) [14, с. 10]. Аналогічне трактування пропонує Концепція державної регіональної політики: «регіонами є визначені законодавством територіальні утворення з системою органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування (Автономна республіка Крим, області, міста Київ та Севастополь)» (Kravchenko 2009) [11].

Таким чином, в Україні регіонами називають адміністративно-територіальні одиниці субнаціонального рівня. Натомість у європейських країнах концепція регіону визначається переважно як проміжне утворення між центральним і місцевим рівнями управління (Institutional support for regional policy and practice of interaction between authorities in Ukraine 2007, р. 34) [8, с. 34].

Якщо детальніше розглядати зарубіжне визначення поняття терміну регіон, то наприклад, Європейський парламент пропонує таке: «регіон – це територіальна цілісність, яка розглядається з географічної точки зору, або чітко окреслена територіальна організація, де населення має специфічну ідентичність, яка направлена на стимулювання та розвиток культурної, економічної та соціальної сфери» (Official site of the European Union: Regional policy) [13].

Асоціація європейських регіонів трактує дефініцію «регіон» як територіальне утворення, встановлене, згідно з законодавством, на рівні, який є безпосередньо нижчим після державного і наділене правом політичного самоврядування (Kravchenko) [11].

Найчастіше регіон визнаватиметься національною конституцією або законодавством, яке гарантує його автономію, самобутність, владні повноваження та організаційну структуру.

Дослідник О. В. Фадеев приводить визначення поняття «регіон» французького дослідника Жана Лабасса: «регіон – це певна функціональна цілісність, яка є сферою діяльності для центру (це велике місто, яке є джерелом інформації, місцем нагромадження товарів, організації праці та споживання, де пропонують послуги)» (Shevchenko) [19]. Представники польської школи пропонують поняття «регіон» визначати так, як прийнято на Зборах Ради Європи – це «безпосередньо підпорядкована центральному рівню територіальна одиниця, яка має політичне представництво».

Тобто різниця у визначеннях заключається саме у формуваннях цих понять: по-перше, це географічний аспект, який має масштабно-територіальний характер; по-друге, політичний аспект, який знаходить відображення у політичному представництві центральної влади на рівні адміністративно-територіальної одиниці. Загалом, в частині територіального складника регіону підходи вітчизняного законодавства практично збігаються з європейськими. Однак суттєва відмінність вітчизняного законодавства та ЄС стосовно регіонів полягає в тому, що в Україні населення регіону не є суб'єктом права, тобто не має власної правосуб'єктності, оскільки критерієм об'єднання громадян у територіальну громаду є не просто адміністративно-територіальна одиниця, а населений пункт (Institutional support for regional policy and practice of interaction between authorities in Ukraine 2007, р. 47) [8,

с. 47].

У контексті гармонізації українського законодавства із стандартами ЄС регіони як об'єкти і, водночас, суб'єкти регіональної політики слід трактувати не просто як певну частину території країни, а саме як регіональну громаду, тобто спільноту людей зі своїми правами, обов'язками й інтересами, і, насамперед, правом на регіональне самоврядування.

Підсумовуючи, можна розкрити поняття регіону як цілісної територіальної частини країни, яка характеризується комплексом властивих їй ознак: структурою економіки, розвинутими внутрішніми зв'язками, концентрацією населення, певною соціальною, економічною, інституціональною інфраструктурою, місцевими органами територіального управління.

Щодо визначення поняття терміну «регіонального розвитку», то варіантів його тлумачення також існує декілька. Розвиток регіону означає такий режим функціонування регіональної системи, який забезпечує позитивну динаміку параметрів рівня і якості життя населення за рахунок стійкого і збалансованого відтворення соціального, господарського, ресурсного й екологічного потенціалів території (Kerestman 2003, p. 397) [9, с. 397]. Близьку позицію за визначенням суті регіонального розвитку займають М. Комаров, В. Лексін і А. Швецов та багато інших вітчизняних і зарубіжних регіоналістів.

Формування концепції державного управління регіональним розвитком країни має здійснюватися на основі трактування низки визначальних понять, що стосуються просторового управління державою та її соціально-економічними територіальними підсистемами, перш за все таких, як «розвиток», «розвиток регіону» та «регіональний розвиток». Розвиток будь-якого соціально-економічного територіального простору треба розглядати як незворотні та спрямовані якісні зміни складноорганізованої системи, що саморозвивається. У тому разі, коли розвиток є прогресивним, об'єкт набуває більш досконалого стану. Управління розвитком певної соціально-економічної територіальної системи спрямовується на забезпечення саме прогресивних змін, але в кризових умовах має також запобігати негативним змінам, що уповільнюють або взагалі відтермінують загальноісторичний прогрес.

Регіональний розвиток доцільно трактувати як розвиток соціально-економічної територіальної системи у просторовому аспекті, що поряд з просторовим розвитком цілісної системи також включає комплексний розвиток її соціально-економічних територіальних підсистем. Тобто, регіональне управління розглядається як управління просторовим розвитком світу, наднаціональних територіальних формувань, держави або регіонів субнаціонального рівня як цілісними соціально-економічними комплексами та їх підсистемами (Korotich 2010) [10].

Вихідним моментом, що породжує той чи інший тип регіонального розвитку, є його нерівномірність, яка належить до фундаментальних цивілізаційних процесів і пов'язана з об'єктивними відмінностями природно-кліматичних, ресурсних, соціально-економічних та інших умов. Тип регіонального розвитку визначається тільки в динаміці, яка досліджується впродовж певного відрізка часу. Жоден тип регіонального розвитку не може бути апіорі визнаний позитивним чи негативним, адже інколи відносне відставання може слугувати стимулом для пошуку нових можливостей розвитку того чи іншого

регіону (Kerestman 2003, p. 398) [9, с. 398].

Узагальнивши інформацію можна сказати, що регіональний розвиток – це зростання соціально-економічного стану регіону та зміцнення потенціалу певної території, її конкурентоспроможності, а також підвищення рівня та якості життя її населення.

Відповідно до поліваріантного розуміння регіону та регіонального розвитку як специфічного об'єкта політики та управління виникає необхідність чіткого визначення регіональної політики. Відтак, з метою методологічного забезпечення дослідження слід проаналізувати сутність та зміст поняття «регіональна політика».

Відомий радянський економіко-географ Е. Алаєв розкрив класичне тлумачення регіональної політики як «сфери діяльності з управління економічним, соціальним і політичним розвитком країни в просторовому, регіональному аспекті, тобто пов'язану з взаємовідносинами між державою і районами, а також районів між собою». До питань регіональної політики вчений залучив такі напрями, як: співвідношення і взаємодія рушійних сил регіонального розвитку (усі сектори національної економіки, внутрішні й зовнішні чинники та засоби); співвідношення національного (загальнодержавного) та регіонального аспектів розвитку, центрального і регіонального рівнів управління економікою (рівень регіональної автономії, ступінь централізації планування і управління); ставлення до завдання підйому економіки відсталих районів, освоєння нових районів і ресурсів; ставлення до національно-етнічних питань (в умовах багатонаціональної держави); регіональні аспекти демографічної політики, політики урбанізації, аграрної політики та інших заходів державної влади (Varnalij 2007, p. 34) [3, с.34].

Серед існуючих підходів щодо сутності досліджуваного об'єкта досить часто наводять визначення В. Гудала, який вважає її «складовою частиною державної політики, завданням якої є територіальне використання основних економічних інструментів та видів діяльності», а також Класена: «Метою регіональної політики є втручання держави у процес географічного розташування економічної діяльності для нейтралізації негативних, з точки зору просторового розвитку, наслідків дії вільного ринку. Тому двома взаємозалежними завданнями є сприяння економічному зростанню та пом'якшення соціальних наслідків економічної діяльності» (Institutions and instruments of territorial development, p. 133) [7, с. 133].

Слід зауважити, що у найпоширенішому варіанті розуміння регіональної політики економічний аспект домінує над іншими компонентами регіонального життя. Відповідно поняття «регіональна політика» і «регіональна економічна політика» часто вживають як синоніми без будь-яких застережень. С. Романюк державною регіональною політикою вважає «систематизований вплив на регіони центрального уряду, а також його територіальних підрозділів». Наведену позицію вчений аргументує тим, що «навіть у тих випадках, коли йдеться про неекономічні сфери, механізм забезпечення все одно спирається на фінансово-економічні важелі». Такий підхід звужує поняття регіональної політики, зводить її лише до економічних функцій (State regional policy of Ukraine: the features and strategic priorities 2007, p. 115) [6, с. 115].

Звичайно, важливість економічних аспектів регіональної політики є незаперечною, однак регіональні процеси є значно багатограннішими. У методологічному аспекті ототожнювати поняття «регіональна політика»

і «регіональна економічна політика» некоректно. Отож, крім економічного трактування з'ясовано, що регіональна політика є стратегічною лінією поведінки наднаціональних територіальних формувань або світових організацій, держави чи регіонів субнаціонального рівня у вирішенні комплексу питань щодо просторового аспекту їхнього розвитку.

Український учений-регіоналіст академік М. Долішній вважає, що, у випадку визначення терміну регіональна політика, необхідно тлумачити це поняття в широкому та вузькому розумінні. У першому випадку це означає політику, яку провадить держава щодо регіонів і самі регіони в межах наданих їм повноважень. Тобто, досить повно окреслюється існуюче уявлення про регіональну політику, а головне, акцентується увага на можливості створення прийнятної як для держави, так і для її регіонів механізму взаємодії, який враховуватиме особливості окремих територій та сприятиме найкращому використанню наявних ресурсів. У другому випадку регіональна політика звужується винятково до дій держави, тому йдеться про державну регіональну політику (State regional policy of Ukraine: the features and strategic priorities 2007, p. 118) [6, с. 118].

Дослідник А. Голіков розкриваючи державну регіональну політику, визначає її як «політику держави щодо політичного, соціального й економічного розвитку країни у просторовому (регіональному) аспекті, що віддзеркалює взаємини як між державою й регіонами, так і регіонів між собою» (Golikov 2002, p. 23) [5, с. 23]. Крім того, слід зазначити, що державна регіональна політика є важливою, але не єдиною складовою регіональної політики будь-якої держави, бо існують самостійні політики регіонів субнаціонального рівня, що відіграють усе більшу роль у територіальному розвитку країн світу. Тобто державна регіональна політика разом із політиками усіх адміністративних регіонів країни входить до складу регіональної політики, що здійснюється у державі.

Переважає більшість фахівців, що досліджують та розвивають теоретичне підґрунтя регіональної політики, вважають що саме «діяльність», перш за все, складає сутність цього терміна. У свою чергу Ю. Наврузов вважає, що «сучасна регіональна політика має бути визначена як така діяльність держави, що спрямована на адміністративно-економічну оптимізацію регіональної структури країни та відносин між центром і територіями з метою забезпечення збалансованого розвитку за рахунок максимально ефективного використання наявних внутрішніх і залучення зовнішніх ресурсів» (Navruzov 2001, p. 42) [12, с. 42].

Натомість В. І. Павлов використовує поняття «політика регіонального розвитку» як систему цілей щодо розвитку регіонів та заходів, які здійснюються органами державної влади та місцевого самоврядування з метою забезпечення дієздатного управління політичним, економічним і соціальним розвитком. Слід звернути увагу на те, що в разі включення до політики системи заходів, які лише мають здійснюватися в майбутньому, вони можуть розглядатися як завдання, що деталізують цілі цієї політики. А коли мова йдеться про «заходи, які здійснюються», то це і є конкретними управлінськими діями у процесі реалізації політики, навіть якщо вони стосуються створення певних умов для досягнення суб'єктом політики певної стратегічної мети (Kravchenko 2009) [11].

Отож, через механізми регіональної політики, як важливого елемента загальнонаціональної стратегії, можна активізувати внутрішні потенціали регіонів

для соціально-економічного зростання територій і держави в цілому. Саме регіональна політика може стати універсальним засобом ефективного використання внутрішніх регіональних резервів, чого важко досягти за допомогою галузевих методів управління.

Підсумовуючи особливості наукового фундаменту політичної регіоналістики, регіональну політику слід трактувати як систему заходів щодо забезпечення соціально-економічного розвитку на регіональному рівні. Ця діяльність повинна визначатися плідною співпрацею держави (центру) та регіону з огляду на існування функціональної інституційної інфраструктури. Різномірність визначень регіональної політики свідчать про відсутність єдиного підходу до розуміння цього поняття. Основний недолік їх полягає в тому, що автори досить вільно тлумачать ключове слово терміна – «політика». В даному випадку мова йде про чітко окреслені «правила гри» в стосунках між державою та регіонами, які б, з одного боку, регламентували її вплив на регіональні процеси, а з іншого — визначали норми поведінки самих регіонів.

Бібліографічні посилання

1. Берегой Т. Багатоманітність поглядів на основні поняття регіонально-управлінської проблематики [Електронний ресурс] / Т. Берегой // Теорія та історія державного управління. – 2006. – № 2(38). – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ardu_o/2009_2/R_1/Beregoi.pdf
2. Бородіна О. А. Термінологічні особливості формування регіональної політики / О. А. Бородіна // Державне управління та місцеве самоврядування тези XI Міжнарод. наук. конгресу, 24 березня 2011 р. – Х. : Видавництво ХарПДУ НАДУ, «Магістр», 2011. – С. 47 – 49.
3. Варналій З. С. Нова парадигма регіональної політики України / З. С. Варналій // Україна в 2007 році: щорічні оцінки суспільно-політичного та соціально-економічного розвитку: Монографія, за заг.ред. Ю. Г. Рубана. – К.: НІСД, 2007. – 538 с.
4. Васильєва О. І. Сучасний стан наукової розробки проблем регіонального управління в Україні / О. І. Васильєва // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. праць ОРІДУ НАДУ. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2009. – Вип. 1(37). – С. 33–37.
5. Голіков А. П. Сучасний стан та перспективи регіональної політики в Україні / А. П. Голіков, Ю. Г. Прав // Формування механізму регіонального управління в Україні : матеріали наук.-практ. конф., 29 листопада 2001 р. – Х. : Вид-во ХарПІ УАДУ «Магістр», 2002. – С. 22–24.
6. Державна регіональна політика України: особливості та стратегічні пріоритети: Монографія / за ред. З. С. Варналія. –К.: НІСД, 2007. – 820 с.
7. Інститути та інструменти розвитку територій. На шляху до європейських принципів / За ред. С. Максименка. – 244 с.
8. Інституційне забезпечення регіональної політики та практика взаємодії органів влади в Україні – К.: В-во «К.І.С.», 2007. – 102 с.
9. Керецман В. Регіональний розвиток як предмет державного регулювання / В. Керецман // Вісник НАДУ : Регіональне управління та місцеве самоврядування. – 2003. – № 4. – С. 397–401.
10. Коротич О. Б. Державне управління регіональним розвитком країни: теоретико-методологічні засади [Електронний ресурс] / О. Б. Коротич // Державне будівництво – 2010. – № 1. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/DeBu/2010-1/doc/1/02.pdf>
11. Кравченко Т. В. Теоретичні засади державної регіональної політики / Т. В. Кравченко [Електронний ресурс] // Державне будівництво – 2009. – №2. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/DeBu/2009-2/doc/1/07.pdf>
12. Наврузов Ю. Регіональна політика в Україні: проблеми, принципи, перспективи / Ю. Наврузов // Управління сучасним містом. – 2001. – № 1–3 (1). – С. 41–50.

13. Офіційний сайт ЕС: Regional policy. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.europa.eu>

14. Про стимулювання розвитку регіонів : закон України від 08.09.2005 р. № 2850-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 51. – С. 548 с.

15. Романюк С. А. Політика регіонального розвитку в Україні: сучасний стан і нові можливості: Регіональні дослідження: [Монографія] / С. А. Романюк – К.: Вид-во УАДУ, 2001. – 112 с.

16. Рубцов В. Інструментальне забезпечення регіональної політики / В. Рубцов // Інститути та інструменти розвитку території. На шляху до європейських принципів: [статті]. – К., 2001. – С. 41–64.

17. Салтан М. П. Щодо розвитку поняття регіону [Електронний ресурс] / М. П. Салтан – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/22_PNR_2009/Economics/50282.doc.htm

18. Словник з регіональної політики [Електронний ресурс] // Інститут регіональних та євроінтеграційних досліджень ЄвроРегіо Україна. – Режим доступу: <http://www.eru.org.ua/index.php?page=1236>.

19. Шевченко О. Нормативно-правове забезпечення регіонального розвитку в Україні [Електронний ресурс] / О. Шевченко – Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/november08/3.htm>

20. Шпильова В. О. Експлікація поняття «регіон» в умовах глобалізації [Електронний ресурс] / В. О. Шпильова – Режим доступу: <http://intkonf.org/>

Голубьяк Н. Р. Сущность и научный фундамент региональной политики

В статье обобщены теоретические основы региональной политики. Автором рассматриваются основные понятия политической регионалистики, толкование указанных сроков отечественными учеными и научными европейскими стран.

Ключевые слова: регион, региональная политика, регионализация, региональное развитие, государственная региональная политика.

Golubyak N. R. Nature and science foundation of regional policy

The article deals with theoretical framework of regional policy. The author considers the basic concepts of political region studies, interpretation of these terms of Ukrainian scientists and scholars of European countries.

Keywords: region, regional policy, regionalization, regional development, state regional policy

References

Beregoy T., 2006. Bagatomanitnist' pogljadiv na osnovni ponjattja regional'no-upravlins'koj problematiki [The variety of views on the basic concepts of regional-management issues], Teorija ta istorija derzhavnogo upravlinnja [Theory and history of public administration], № 2 (38), viewed: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Apdu_o/2009_2/R_1/Beregoy.pdf

Borodina O. A., 2011. Terminologichni osoblivosti formuljuvannja regional'noi politiki [Terminology particular formulation of regional policy], Derzhavne upravlennja ta misceve samovrjaduvannja tezi XI Mizhnarod. nauk. kongresu, 24 bereznja 2011 r. [Public administration and local self-government theses XI International. Science. Congress, March 24, 2011], Vidavnicтво HaRIDU NADU, «Magistr» publ, H, pp. 47 – 49.

Derzhavna regional'na politika Ukraїna: osoblivosti ta strategichni prioriteti: Monografija [State regional policy of Ukraine: the features and strategic priorities: Monograph], 2007. NISD, K.

Golikov A. P., 2002. Suchasnij stan ta perspektivi regional'noi politiki v Ukraїni [Current state and prospects of regional policy in Ukraine], Formuvannja mehanizmu regional'nogo upravlinnja v Ukraїni : materialy nauk.-prakt. konf., 29 listopada 2001 r. [The formation mechanism of the regional government in Ukraine: proceedings of the workshop. Conf., November 29, 2001], Vid-vo HarRI UADU «Magistr» publ, H.

Instituti ta instrumenti rozvitku teritorij. Na shljahu do evropejs'kih principiv [Institutions and instruments of territorial

development. On the way to the European principles].

Institucijne zabezpechennja regional'noi politiki ta praktika vzaemodii organiv vladi v Ukraїni [Institutional support for regional policy and practice of interaction between authorities in Ukraine], 2007. V-vo «K.I.S.» publ, K.

Kerecman V., 2003. Regional'nij rozvitok jak predmet derzhavnogo reguljuvannja [Regional development as a matter of state regulation], Visnik NADU : Regional'ne upravlinnja ta misceve samovrjaduvannja [NASM Bulletin: Regional Administration and Local self-government], № 4, pp. 397–401.

Korotich O. B., 2010. Derzhavne upravlinnja regional'nim rozvitkom kraїni: teoretiko-metodologichni zasadi [State management of regional development of the country: the theoretical and methodological foundations], Derzhavne budivnicтво [State-building], № 1, viewed: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/DeBu/2010-1/doc/1/02.pdf>

Kravchenko T. V., 2009. Teoretichni zasadi derzhavnoi regional'noi politiki [Theoretical foundations of regional policy], Derzhavne budivnicтво [State-building], №2, viewed: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/DeBu/2009-2/doc/1/07.pdf>

Navruzov Ju., 2001. Regional'na politika v Ukraїni: problemi, principy, perspektivi [Regional Policy in Ukraine: problems, principles, perspectives], Upravlinnja suchasnim mistom [Management of the modern city], № 1–3 (1), pp. 41–50.

Oficijnij sajt ES: Regional policy [Official site of the European Union: Regional policy], viewed: <http://www.europa.eu>

Pro stimuljuvannja rozvitku regioniv : zakon Ukraїni vid 08.09.2005 r. № 2850-IV [On stimulating the development of regions: the Law of Ukraine of 08.09.2005 № 2850-IV], 2005, Vidomosti Verhovnoi Radi Ukraїni [Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine], № 51, 548 p.

Romanjuk S. A., 2001. Politika regional'nogo rozvitku v Ukraїni: suchasnij stan i novi mozhlivosti: Regional'ni doslidzhennja: [Monografija] [Regional Development Policy in Ukraine: current status and new opportunities: Regional studies [Monograph]], Vid-vo UADU publ, K.

Rubcov V., 2001. Instrumental'ne zabezpechennja regional'noi politiki, Instituti ta instrumenti rozvitku teritorij. Na shljahu do evropejs'kih principiv: [statti] [Instrumental to regional policies, institutions and instruments of territorial development. On the way to the European principles: [articles]], K, pp. 41–64.

Saltan M. P. Shhodo rozvitku ponjattja regionu [On the development of the concept of the region], viewed: http://www.rusnauka.com/22_PNR_2009/Economics/50282.doc.htm

Shevchenko O. Normativno-pravove zabezpechennja regional'nogo rozvitku v Ukraїni [Regulatory support for regional development in Ukraine], viewed: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/november08/3.htm>

Shpil'ova V. O. Eksplicacija ponjattja «region» v umovah globalizacii [Explication of the concept of «region» in the context of globalization], viewed: <http://intkonf.org/>

Slovník z regional'noi politiki, Institut regional'nih ta evrointegracijnih doslidzhen' EuroRegio Ukraїna [ictionary for Regional Policy, Institute of Regional and European integration studies Euroregion Ukraine], viewed: <http://www.eru.org.ua/index.php?page=1236>.

Varnalij Z. S., 2007. Nova paradigma regional'noi politiki Ukraїni [The new paradigm of regional policy in Ukraine], Ukraїna v 2007 roci: shhorichni ocinki suspil'no-politichnogo ta social'no-ekonomichnogo rozvitku: Monografija, za zag.red. Ju. G. Rubana [Ukraine, in 2007: an annual assessment of the socio-political and socio-economic development: A monograph, Ed by Y. G. Ruban], NISD publ, K.

Vasil'eva O. I., 2009. Suchasnij stan naukoivoi rozrobki problem regional'nogo upravlinnja v Ukraїni [The current state of scientific research issues of regional governance in Ukraine], Aktual'ni problemi derzhavnogo upravlinnja [Actual problems of governance], ORIDU NADU, Odesa, Vip. 1(37), pp. 33–37.

Надійшла до редколегії 12.05.2013 р.